

חינוך

הנה יש אנשים בזמנינו שחושבין שאסור לנגוע בילדים רק צריך שיבינו מעצמם כל דבר ולא להכריחם וכ"ש לא להכותם ונותנים להם כל מה שרוצים ואין זו דרך הנכונה ע"פ התורה ואף שנכון שאין להכות להכות רק לעתים רחוקות שאל"כ מאבד בזה את כל ההשפעה של המכות אבל לא שלא ליסרם כלל וכבר אמרו ביר' (חלה פ"א ה"א) א"ר סימון אילין נשייא דאמרין לא ניעול בנינן לכנישתא אין חמי ל' מילף מילף הוא (אלו הנשים שאומרות לא נכריח בנינו להכנס לבית המדרש אם הוא ראוי ללמוד ילך מעצמו ללמוד) לא עבדין טבאות (אין עושין טוב) אלא ויסרו למשפט אלקיו יורנו (אם תייסרו ותכריחו בכח לתורה אז הקב"ה ילמדנו וידע ללמוד) וכתוב (משלי י"ג) חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שחרו מוסר פירש"י חושך שבטו סופו ששונא את בנו שיראהו יוצא לתרבות רעה ובמדרש (משלי שם) וכי יש לך אדם שהוא שונא בנו אלא מתוך שאינו מוכיחו על דברי חכמה ועל דרך ארץ נקרא שונא שכל מי שמוכיח את בנו על החכמה ועל דרך ארץ הוא נקרא אוהבו שנא' ואוהבו שחרו מוסר, ובשמו"ר פ"א חושך שבטו שונא בנו ללמדך שכל המונע בנו מן המרדות סוף בא לתרבות רעה ושונאהו שכן מצינו בישמעאל שהיו לו געגועים על אברהם אבינו (שהי' מתפנק) ולא רידהו ויצא לתרבות רעה ושנאהו והוציאו מביתו ריקם כו' מה הי' סופו כשגרשו ישב בפרשת דרכים והי' מלסמס את הבריות שנא' והוא יהי' פרא אדם כיוצא בו ויאבה יצחק את עשו לפיכך יצא לתרבות רעה על אשר לא רידהו כמו ששנינו חמש עברות עבר כו' ועוד שתאב מיתת אביו וביקש להרוג את אחיו כו' כיוצא בו דוד שלא יסר לאבשלום בנו ולא רידהו יצא לתרבות רעה וביקש להרוג את אביו ושכב עם פילגשיו וגרם לו לילך יחף ונפלו מישראל כמה אלפים וכמה רבבות כו' וכיוצא בו עשה דוד באדוניה שלא רידהו כיסורין ולא גער בו ולפיכך יצא לתרבות רעה כו' וכל המייסר את בנו מוסיף הבן